

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΝΩΤΕΡΗΣ ΚΑΙ ΑΝΩΤΑΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ

ΠΑΓΚΥΠΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ 2011

Μάθημα : ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ
4-ΩΡΟ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΣΧΟΛΩΝ

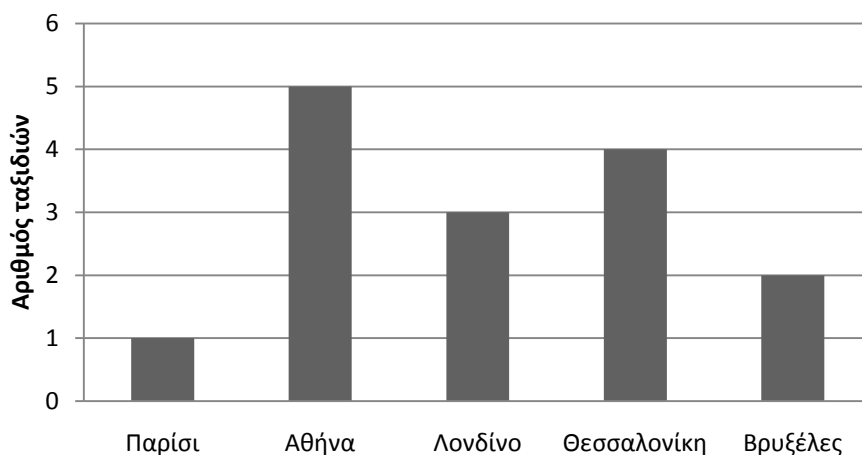
Ημερομηνία και ώρα εξέτασης: Πέμπτη, 26 Μαΐου 2011
7:30 – 10:30

ΛΥΣΕΙΣ

ΜΕΡΟΣ Α΄:

1.	Να βρείτε τη μέση τιμή των αριθμών: 7, 9, 7, 5, 4, 5, 3, 8 <u>ΛΥΣΗ</u> $\bar{x} = \frac{7+9+7+5+4+5+3+8}{8}$ $\bar{x} = \frac{48}{8}$ $\bar{x} = 6$	
2.	Να βρείτε την παράγωγο $\frac{dy}{dx}$ της συνάρτησης $y = x^2 - 4x + 7$ <u>ΛΥΣΗ</u> $\frac{dy}{dx} = 2x - 4$	

3. Στο πιο κάτω ραβδόγραμμα φαίνεται ο αριθμός των ταξιδιών που έχει κάνει ο Αβραάμ σε διάφορες Ευρωπαϊκές πόλεις.

Να βρείτε:

- (α) Πόσα ταξίδια έχει κάνει στο Λονδίνο.
 (β) Σε ποια πόλη έχει κάνει τα περισσότερα ταξίδια.
 (γ) Πόσα ταξίδια έχει κάνει συνολικά.

ΛΥΣΗ

- (α) 3 ταξίδια
 (β) Στην Αθήνα
 (γ) $1+5+3+4+2=15$

4. Να βρείτε τις συντεταγμένες του κέντρου και το μήκος της ακτίνας του κύκλου με εξίσωση $(x+1)^2 + (y-3)^2 = 16$

ΛΥΣΗ

$K(-1,3)$

$R = \sqrt{16} = 4$

5. Να βρείτε το πλήθος των αναγραμματισμών της λέξης **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ**.

ΛΥΣΗ

$M_{\varepsilon}^{\theta} = \frac{9!}{3!}$

$M_{\varepsilon}^{\theta} = 60480$

6.	<p>Να υπολογίσετε το όριο $\lim_{x \rightarrow 3} \frac{x^2 - 3x}{x^2 - 9}$</p> <p><u>ΛΥΣΗ</u></p> $\lim_{x \rightarrow 3} \frac{x^2 - 3x}{x^2 - 9} = \lim_{x \rightarrow 3} \frac{x(x-3)}{(x-3)(x+3)} =$ $\lim_{x \rightarrow 3} \frac{x}{x+3} =$ $\frac{3}{6} = \frac{1}{2}$	
7.	<p>Να υπολογίσετε το ολοκλήρωμα $\int_0^2 3x^2 dx$</p> <p><u>ΛΥΣΗ</u></p> $\int_0^2 3x^2 dx = \left[\frac{3x^3}{3} \right]_0^2 = \left[x^3 \right]_0^2 =$ $2^3 - 0^3 = 8$	
8.	<p>Να βρείτε την παράγωγο $\frac{dy}{dx}$ της συνάρτησης $y = x \cdot \sigma\upsilon\nu x$</p> <p><u>ΛΥΣΗ</u></p> $\frac{dy}{dx} = (x)' \cdot \sigma\upsilon\nu x + x \cdot (\sigma\upsilon\nu x)'$ $\frac{dy}{dx} = 1 \cdot \sigma\upsilon\nu x + x \cdot (-\eta\mu x)$ $\frac{dy}{dx} = \sigma\upsilon\nu x - x\eta\mu x$	

9.	<p>Αν $y = x + \eta\mu 2x$ να δείξετε ότι $\frac{d^2y}{dx^2} + 4y - 4x = 0$</p> <p><u>ΛΥΣΗ</u></p> $\frac{dy}{dx} = 1 + 2\sigma\upsilon\nu 2x$ $\frac{d^2y}{dx^2} = -4\eta\mu 2x$ $\frac{d^2y}{dx^2} + 4y - 4x = -4\eta\mu 2x + 4x + 4\eta\mu 2x - 4x = 0$	
10.	<p>Τα A και B είναι ενδεχόμενα του ίδιου δειγματικού χώρου Ω με</p> $P(A) = \frac{1}{4}, P(B) = \frac{2}{3} \text{ και } P(A \cap B) = \frac{1}{6}$ <p>(α) Να υπολογίσετε τις πιθανότητες:</p> <p>i) $P(A')$</p> <p>ii) $P(A \cup B)$</p> <p>(β) Να δείξετε ότι τα ενδεχόμενα A και B είναι ανεξάρτητα.</p> <p><u>ΛΥΣΗ</u></p> <p>α) i) $P(A') = 1 - P(A)$</p> $P(A') = 1 - \frac{1}{4} = \frac{3}{4}$ <p>ii) $P(A \cup B) = P(A) + P(B) - P(A \cap B)$</p> $P(A \cup B) = \frac{1}{4} + \frac{2}{3} - \frac{1}{6} = \frac{9}{12} = \frac{3}{4}$ <p>β) $P(A \cap B) = \frac{1}{6}$</p> $P(A) \cdot P(B) = \frac{1}{4} \cdot \frac{2}{3} = \frac{1}{6}$ <p>$P(A \cap B) = P(A) \cdot P(B) \Rightarrow A, B$ ανεξάρτητα ενδεχόμενα</p>	

ΜΕΡΟΣ Β΄:

1. Ο πιο κάτω πίνακας παρουσιάζει το ημερομίσθιο σε ευρώ των υπαλλήλων ενός εργοστασίου.

Ημερομίσθιο (x_i)	40	45	50	55	70	85
Αριθμός υπαλλήλων (f_i)	3	6	3	5	2	1

Να βρείτε:

- (α) Την επικρατούσα τιμή (x_ϵ).
 (β) Τη μέση τιμή ($\bar{x}$).
 (γ) Την τυπική απόκλιση (σ).

ΛΥΣΗ

x_i	f_i	$x_i f_i$	$(x_i - \bar{x})$	$(x_i - \bar{x})^2$	$f_i (x_i - \bar{x})^2$
40	3	120	-12	144	432
45	6	270	-7	49	294
50	3	150	-2	4	12
55	5	275	3	9	45
70	2	140	18	324	648
85	1	85	33	1089	1089
	20	1040			2520

α) $x_\epsilon = 45$

β) $\bar{x} = \frac{1040}{20} = 52$

γ) $\sigma = \sqrt{\frac{\sum f_i (x_i - \bar{x})^2}{v}} = \sqrt{\frac{2520}{20}} = \sqrt{126} \approx 11,22$

2. Δίνεται η συνάρτηση με τύπο $y = \frac{x^2}{x^2 - 1}$

Να βρείτε το πεδίο ορισμού, τα σημεία τομής με τους άξονες, τα διαστήματα μονοτονίας, τα τοπικά ακρότατα, τις ασύμπτωτες της συνάρτησης και στη συνέχεια να την παραστήσετε γραφικά.

ΛΥΣΗ

(α) Πεδίο ορισμού: $x^2 - 1 \neq 0 \Rightarrow x \neq \pm 1$ Π.Ο. $\mathbb{R} - \{-1, +1\}$

(β) Σημεία τομής με τους άξονες:

Αν $x=0 \Rightarrow y = 0$

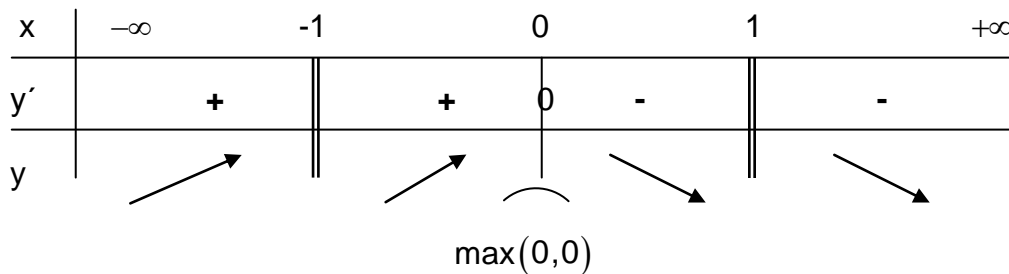
Αν $y=0 \Rightarrow x = 0$

Τέμνει τους άξονες στο σημείο $(0, 0)$

(γ) Τοπικά ακρότατα και μονοτονία:

$$y' = \frac{2x \cdot (x^2 - 1) - (x^2) \cdot 2x}{(x^2 - 1)^2} = \frac{2x^3 - 2x - 2x^3}{(x^2 - 1)^2} = \frac{-2x}{(x^2 - 1)^2} \quad x \neq \pm 1$$

$$y' = 0 \Rightarrow -2x = 0 \Rightarrow x = 0$$

δ) Ασύμπτωτες
Κατακόρυφη ασύμπτωτη:

$$\left. \begin{aligned} \lim_{x \rightarrow -1^-} \frac{x^2}{x^2 - 1} &= \frac{1}{0^+} = +\infty \\ \lim_{x \rightarrow -1^+} \frac{x^2}{x^2 - 1} &= \frac{1}{0^-} = -\infty \end{aligned} \right\} \Rightarrow x = -1 \text{ Κ.Α.}$$

$$\lim_{x \rightarrow 1^-} \frac{x^2}{x^2 - 1} = \frac{1}{0^-} = -\infty$$

$$\lim_{x \rightarrow 1^+} \frac{x^2}{x^2 - 1} = \frac{1}{0^+} = +\infty$$

$\Rightarrow x=1$ K.A.

Οριζόντια ασύμπτωτη

$$\lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{x^2}{x^2 - 1} = \frac{\infty}{\infty} \text{ A.M.}$$

Κανόνας De L'Hospital

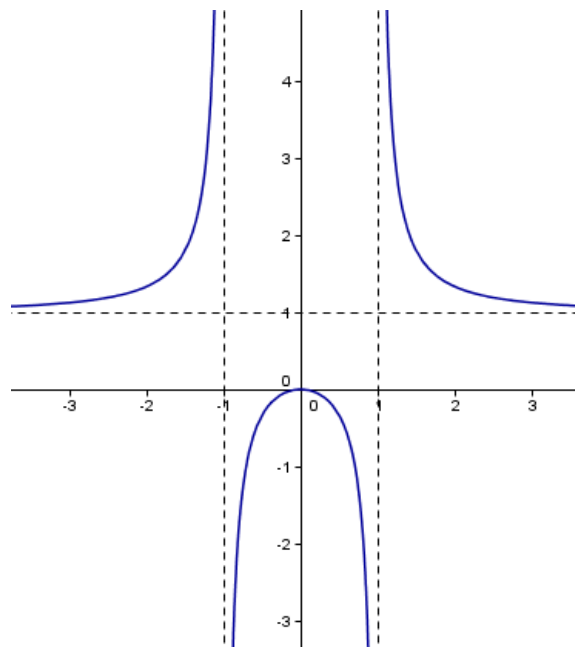
$$\lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{x^2}{x^2 - 1} = \lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{2x}{2x} = 1$$

$$\lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{x^2}{x^2 - 1} = \frac{\infty}{\infty} \text{ A.M.}$$

Κανόνας De L'Hospital

$$\lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{x^2}{x^2 - 1} = \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{2x}{2x} = 1$$

$\Rightarrow y=1$ O.A.

3. Από ένα δοχείο που περιέχει 6 άσπρες και 4 κίτρινες μπάλες παίρνουμε τυχαία 2 μπάλες.

Να βρείτε την πιθανότητα των ενδεχομένων:

A: «και οι δύο μπάλες είναι άσπρες»

B: «η μία μπάλα είναι άσπρη και η άλλη κίτρινη»

Γ: «το πολύ μία μπάλα είναι κίτρινη»

ΛΥΣΗ

$$P(A) = \frac{N(A)}{N(\Omega)} = \frac{\binom{6}{2} \binom{4}{0}}{\binom{10}{2}}$$

$$P(A) = \frac{15}{45} = \frac{1}{3}$$

$$P(B) = \frac{N(B)}{N(\Omega)} = \frac{\binom{6}{1} \binom{4}{1}}{\binom{10}{2}}$$

$$P(B) = \frac{6 \cdot 4}{45} = \frac{24}{45} = \frac{8}{15}$$

$$P(\Gamma) = \frac{N(\Gamma)}{N(\Omega)} = \frac{\binom{6}{2} \binom{4}{0} + \binom{6}{1} \binom{4}{1}}{\binom{10}{2}}$$

$$P(\Gamma) = \frac{15 + 24}{45} = \frac{39}{45} = \frac{13}{15}$$

4. Η συνάρτηση με τύπο $y = x^3 + \alpha x + 10$ έχει τοπικό ακρότατο στο $x = 2$
- (α) Να υπολογίσετε την τιμή της σταθεράς α
- (β) Αν $\alpha = -12$ να βρείτε την εξίσωση της εφαπτομένης της καμπύλης της συνάρτησης στο σημείο της με $x = 3$

ΛΥΣΗ

(α) $\frac{dy}{dx} = 3x^2 + \alpha$

$$\frac{dy}{dx} \Big|_{x=2} = 0 \Rightarrow 3 \cdot 2^2 + \alpha = 0 \Rightarrow$$

$$\alpha = -12$$

(β) $y = x^3 - 12x + 10$

$$\frac{dy}{dx} = 3x^2 - 12$$

$$\lambda = \frac{dy}{dx} \Big|_{x=3} = 3 \cdot 3^2 - 12 = 15$$

$$\text{Για } x=3 \Rightarrow y = 3^3 - 12 \cdot 3 + 10 = 1 \quad A(3,1)$$

Εξ. Εφαπτομένης στο $A(3,1)$

$$y - 1 = 15(x - 3) \Rightarrow$$

$$y = 15x - 44$$

5. Χρησιμοποιώντας την αντικατάσταση $u = \sqrt{x-3}$ ή με οποιονδήποτε άλλο τρόπο, να βρείτε το ολοκλήρωμα $\int 2x\sqrt{x-3} dx$

ΛΥΣΗ

$$u = \sqrt{x-3} \Rightarrow u^2 = x-3$$

$$x = u^2 + 3$$

$$dx = 2udu$$

$$\int 2x\sqrt{x-3} dx = \int 2(u^2 + 3) \cdot u \cdot 2udu =$$

$$= 4 \int (u^4 + 3u^2) du =$$

$$= \frac{4u^5}{5} + \frac{12u^3}{3} + c =$$

$$= \frac{4(\sqrt{x-3})^5}{5} + 4(\sqrt{x-3})^3 + c$$